

Szénfejítő gépsorok

Magyarországra érkezett a nyolcadik szovjet gyártmányú komplex bányagépsor. Az új berendezést az orosz-lányi szénbányákban állítják munkába. A rendszeres gépszállításokat a szovjet Szénbányászati Minisztérium és a Nehézipari Minisztérium 1968-ban kötött megállapodása teszi lehetővé. A nagy teljesítményű szovjet gépsorok évente több mint 1,5 millió tonna szenet adnak a magyar népgazdaságnak. (MTI)

Téli terhek — veszedelmek

Télen, amikor rövidebb a nap, hosszabb az éjszaka, általában több a kényelme az embernek, több meleget, több ételt és másféle italt kívánunk, mint nyáron. Akkor jólesik a hűsítő, üdítő ital, gyümölcsle, a savanykás bor, vagy fröccs ebédre, vacsorára, néha még hajnali harangszóra is. Télen a legtöbb ember még a nyers hideg bortól is viszolyog. Ilyenkor a bort forralni szokás, cukorral, fahéjjal, vagy csillagánizzsal ízesítve. A pálinka nyáron sem tesz jót, de télen még inkább kívánja az ember. Azzal melegíti a belső részét — ahogyan egyesek mondják.

Valóban, az alkohol kalóriatartalma magas. Kötőanyag és gyorsan fűti a szervezetet. Ezért kedvesebb télen, mint nyáron. De a világ legdrágább kalóriáinak egyike. Nagyon ráfizet pénzben is, meg egészségben is az, aki rendszeresen fogyasztja. Olykor-olykor — disznóöléskor, hajnali téli munkán, csikorogó hidegben — megjárja egy-egy kupica rövid ital, de rendszerint ne csináljon belőle senki, még télvíz idején sem. Oktalanság pénzért veszedelmet venni. Reggelire ne forralt bort, vagy pálinkát, hanem meleg teát, forralt tejet vagy egy tányér jó, meleg levest fogyasszon az ember. Étkezés után pedig lehetőleg oltsa a szomját vitamindús gyümölcszörppel, gyümölcslével: természetesen étkezés után megengedhető egy pohárka bor vagy fröccs is.

Bizonyos, hogy a téli hideg jóval több kalóriát igényel, mint a nyári időjárás. De nyáron rendszerint nehezebb, megerőltetőbb és hosszabb ideig tartó a munka, mint télen. A munkában pedig lejárjuk, lemozogjuk, ledolgozzuk a kalóriát, télen viszont a fűlős szénhidrát- és zsírmennyiség lerakódik az izomszövetekben. Elzsírosodik, elpocakosodik az egyébként ép és egészséges ember is. És aki nem egészséges?... A téli eszem-iszom, a mozgásszegénység, a nagyobb kényelem, egy-egy bőséges ünnepi ebéd, disznótoros vacsora is sok bajt okozhat. Utána jön az epégőres, gyomorfájás, a bélkólika, felfúvódás, emelkedik a vérnyomás és így tovább... Mindezt pedig kinek köszönheti a finom falatokban mértéket nem ismerő ember? Elsősorban önmagának.

A téli komoly veszélye a hidegártalom is. Lakásba hűződéssel, fűtött szobával, meleg ruhával védekezünk ellene. De okosan, gondosan, céltudatosan kell fűteni, szellőztetni, iltözködni, mert a szellőztetés, vagy a túl-

fűtés épp olyan veszedelmes, mint a megfázás; éppen annyi gondot okoz, mint az emberek összezsúfolása. A zsúfoltság, a szobába szorulás a cseppfertőzés lehetőségét növeli. Főleg ott, ahol sok helyről sok ember sereglik össze, például állomásokon, vonaton, autóbuszon, éttermekben, presszókban, italboltokban, mozikban stb. A cseppfertőzés és a hurokos betegségek lehetősége is a tél veszedelmei közé tartoznak. Ezért különösen gyakoribb megbetegedések és főként járvány idején ha csak lehet, ha nem feltétlenül szükséges, ne látogassuk az ilyen helyeket.

Komoly hidegártalom a fagyás is. A nem védett, be nem krémezett arcon megfagyhat a fül, az orr hegye, sőt a szájszél is szenvedhet komoly fagyártalmat. Főleg azok a testrészek hajlamosak fagyásra, melyeknek gyenge a vérellátása, vagy amelyek szoros a ruha, amely a jó vérellátást akadályozza. Ilyenek a sarok, a boka, a lábujjak. A megfagyott felület nyáron csendben marad, de a következő télen már fagypontra körül jelentkezik fagydaganat formájában. A fagyott bőr duzzadt, vörös, fájdalmasan ég viszkét. Ésszerű iltözködéssel, a fedetlen bőrfelület védelmével előzzük meg a fagyártalmat. Ha pedig már megtörtént, változtatott hideg-meleg fürdővel és fagybalsammal rendszerint enyhíthetjük a panaszokat.

A tél megnöveli az ember gondját. A téli élet sokkal nagyobb gondosságot követel, mint a nyári, iltözködésben, táplálkozásban, tisztálkodásban, lakáskultúrában egyaránt. Törődjünk mindezekkel, hogy a téli hónapok alatt is megvédelmezhessük egészségünket.

Dr. B. L.

A jövő év elején:

Kis népszámlálás

A Központi Statisztikai Hivatal a jövő év január 1-i állapotnak megfelelően úgynevezett mikroenzust, azaz kis népszámlálást tart. Ezzel kapcsolatban a KSH-nál elmondták: most harmadszor kerül sor ilyen szűk körű — az ország népességének mindössze két százalékára kiterjedő — adatfelvételre. A megelőző népszámlálásokkor feltett kérdések köre kibővült: tudniillik a lakás és a lakosság foglalkozásában volt-e változás, illetve hogyan alakult életkörülménye. Az előbbi célja, hogy képet kapjanak arról: 1972-ben mennyien és miért változtattak munkahelyet, illetve hol helyezkedtek el. A másik felmérés célja, hogy tájékozódjanak a lakosság kü-

lönböző rétegeinek és csoportjainak helyzetéről, illetve a természetbeni, társadalmi juttatásokról. A mikroenzus személyi és lakás kérdései megegyeznek az 1970. évi népszámlálás kérdőíveivel. Így tehát tájékozódunk a lakás tulajdoni jelleméről, használati jogcíméről, építési évéről, helyiségeinek számáról, alapterületéről, felszereltségéről és lakbéréről. A személyi rész a hagyományos demográfiai és foglalkozási kérdéseken — nem, kor, családi állapot, iskolai végzettség, foglalkozás, munkáltató stb — túl kiterjed a fizikai szakképzettség vizsgálatára is.

A népszámlálás során egyébként a lakosság egy részénél az életkörülmények alakulását, más részénél pedig a foglalkozásváltozást vizsgálják. Így egy-egy ház-

tartásban legfeljebb két témakörben adnak választ.

A népszámlálás úgynevezett véletlenszerű kiválasztás alapján történik. A KSH ezer olyan 5 ezer lélekszámú, nagyobb kis- és nagyközséget, illetve várost választott ki, ahol egy-egy foglalkozás — mint például a mezőgazdasági vagy bányászati — jellemző a településre. Ezekben 4000 számlálókörzetet alakítottak ki. A körzetekben — ezért véletlenszerű a kiválasztás — minden ötödik házat keresik fel a népszámlálók.

A felmérésben ezúttal a KSH területi és központi apparátusának dolgozóit veszik részt — több mint 2000 számlálóbiztos és csaknem 1000 felülvizsgáló.

A népszámlálás ez év december 28-án kezdődik.

Dolgozik a harmadik Zsigulifutószalag

A Volga melletti Togliattiban működő autógyárban a Szovjetunió megalakulása 50. évfordulójának tiszteletére a tervezettnél korábban helyezték üzembe a harmadik futószalagot is. Ezzel az évi 660 ezer személygépkocsi gyártására vonatkozó terv megvalósításához szükséges minden berendezés dolgozik.

A jövő évben sorozatban gyártják majd a Zsiguli autótípusnak az eddiginél kényelmesebb, erősebb motorral felszerelt változatát.

A Volga melletti autógyárat a 150 ezer lakosú várossal együtt rekordidő alatt építették meg. A munkálatok 1967-ben kezdődtek.

Az üzemben a termelés megkezdése óta félmillió Zsiguli hagyta el a futószalagot.

FÜRED

A Balaton északi partjának „fűdrosza” Balatonfüred. Meghittségevel, vitorlásival, évszázados, víz fölé hajló fasorával kiemelkedik a többi üdülőhely közül. Ezen túl — s ami a legfontosabb — az állami szívkórház és sanatórium világhírűvé tette. Tagore, a hindu költő Füred orvosától, szénsavas forrásától visszakarta egészségét. Füred a szívbetegek Mekkája.

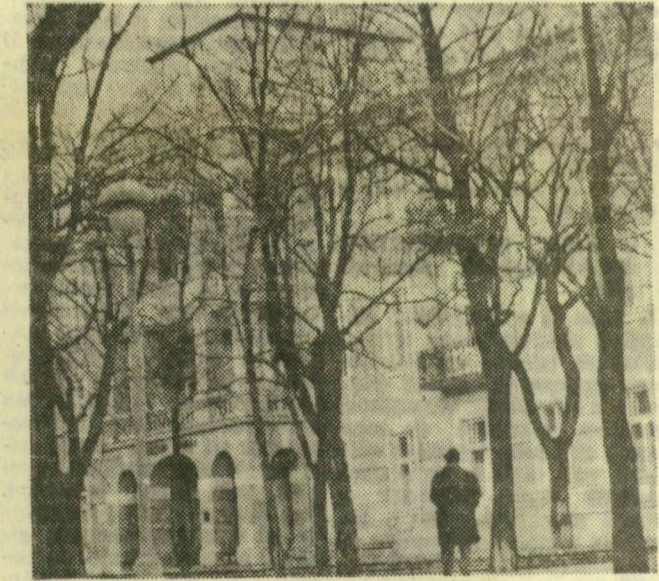

Blaža Lujza, a „nemzeti csalogánya” is Füreden pihenté fáradalmait. Házát sok vendég látogatja

Acs S. Sándor felvételei

Az öreg partmenti fák már nem tudtak ellenállni a viharoknak. Derékba törtek korhadó törzseik, s bármilyen tájékozott is, de azokat ki kell vágni

Százakat gyógyítanak évente a szívkórházban. Egyik leg híresebb volt betegük Tagore egy szégesen távozott korterméből — a húszas években. Emlékeztőül és tiszteletül hársfát ültetett a parkba

BERCELI A. KÁROLY

Hullámsír

150. VII.

„Hannibal ante portas” — fenyegetőzött a város kormánypárti lapja, a vasárnapi vezércikk homlokára tűzve a riasztó címet. S a következőkben sem leplezte már, hogy a veszély rendkívüli, az ellenséges indulatú Tisza támadásra készül, s talán csak napok, vagy órák kérdése, hogy hetven ezer ember fölvegye a végső harcát a túlerővel szemben. De a lap belemart a szakértők nagykétségbe is. Nagy Sándor főszerkesztő nem kímélte Herrich urat sem, aki már 76-ban kijelentette, hogy ilyen áradás csak százévenként egyszer fordul elő, s rejtelmes módon, a veszedelem 77-ben is megismétlődött, sőt fokozódott, de most itt van ismét a „százéves” kalemitás, pedig csak 79-et frúnk, s hozzá téli árvíz alkában, melyre eddig nem volt soha példa. Már 76-ban is élt-halálharc folyt, de akkor a víz 22 lábón felül naponta csak néhány hüvelykkel emelkedett, s most már a 25. láb felé haladunk, s a folvó huszonnegyóránként 7—8 hüvelykkel nő. Soha ilyen korán nem tört ránk a vész, s a védelem Achilles-sarka ment a átkozott percsorai keresztgát, a felfuvalkodott és megpéztelt szakértelem, a korrump kormánybiztosok és a Pallavicini-uralom közös visszaéléseinek mester-műve.

Az emberek ijedten futkároznak összevissza,

az asszonyok vásárolták a sót, a cukrot és a szalámit, a verdéglőkben, kocsmákban csak erről folyt a szó, hevesen vitatkoztak, szidták a kormányt, s inkább ittak, mint dolgoztak, mert mindenkit valami kínos szorongás szállt meg, s este úgy búcsúztak el egymástól, hogy másnap reggel már holtestüket sodorja a megháborodott víz Titel felé. Volt, aki meg játszott a higgadt, a bátrát, s fölényesen megmosolyogta a retteget, volt, aki összezsede értéktárgyait, lakását bezárta, s kiment a szatymazi szőlőjébe, vagy egyenesen Pestre utazott, ha voltak fővárosi hozzátartozói. Mindenki törte a fejét, hogy mitévő is legyen, mit menítsen a víz elől, s egyáltalán, érdemes-e néhány apróságot fölvenni a padlásra. Ha az egész ház, az egész kis vagyon, egy élet összehorodott kacsát, holmija kerül végveszélybe.

A vízvédelmi bizottság most már szigorúan elrendelte a kényszermunkát, s ezt minden épkezláb emberre nézve kötelezővé tette. Persze, pénzrel ezt is meg lehetett váltani, ami a szarvenc körében elég lenyúlatható felmúlást kellett. A főigévez megmarasztalta a békéltelenedőknek, hogy az így befolyt pénzben a város szakszerűen dolgozó kútkiosztat tud fel fogadni, s azok munkája többet ér mint egy csapadék károskódás, aki a harmadik talicska föld után már a szívét tapogattja, vagy egyszerűen kidől. A szakszerű felmérését természetesen megengedték főleg Alrov és Tánó népe vállalta, de kirendelték a közérót a baktószálléji töltésekhez is, hogy — ha Percsoránál szakadna a gát — ezek mentésük a várost. Sőt, erővelsen sürgették a csupán 22 lábnyi magas alföldi vasútvonal töltésének felemelését is, de a vasúti társaság Pillich határozott fellépése ellenére sem volt még hajlandó ehhez hozzá-

járulni — üzleti érdekből. A csónakázó- és tornaegylet tagjai, s az iparos ifjúsági kör fiataljai mind a városházán és Széchenyi téren nyüzsgöttek, hogy felajánlják szolgálataikat.

Közben az élet folyt, úgy ahogy, több üzlet zárva maradt, mert gardája, s néha az egész család, a Tisza-parton kútkolt, valóban csak a vendéglők jártak jól, mert munka után a csüggedő vagy megriaszott emberek, mint a birkák, szívesen búttak össze, mintha így könnyebben viselnék el a közelgő katasztrófát. Jó Ferenc, a piktor, már pár napja kiköltözött Szatymazra, s ott időzött, de a zömök kis Kájári, a lelkes szobrász, rendületlenül mintáta nagy művét, a Világosi feavverletét a Kis utcai műteremben, s lelke mélyén nem is bánta, hogy szállásadó gazdája cserben hagyta, mert így zavartalanul adhatta át magát az alkotás szorító, holdgő kényszerének. A mű valóban rendkívül volt, minden apró részletén napokig dolgozott, s ezerszer újra felrakta az anyagot, ha nem felelt, amit előző nap csinált, s kezdte előlről. Nemcsak tehetségéből, de őszinte honfibanatát is beleöntötte a szobrába, s a megőnéként jelentkező Zsófia és Árbahány már-már kitérte a mű helyét is a Széchenyi téren. Persze bronzba öntve, hatalmas talapzaton.

A színházban játszottak még. A Tolonc, a Caverletné. A búváru nagy közönségsiker aratott. Aradi Gerő örülhetett, hogy minden jegy elkel, s még a karzat is roskadozik a betódult tömegtől. Prielle Kornélia annyira megbűvölte a felzaklatott város népét, mely feszültségében és tanácstalanságában a legszívesebben szórakozott, hogy eltérte győtrő gondolatait.

(Folytatjuk.)

A RÜSZKEI KOSSUTH TSZ

párt- és gazdasági vezetése

kel emes ünnepeket,

eredményes, boldog

új esztendőt kíván

a tévesz tagságának, a partnervállalatok vezetőinek, dolgozóinak.